

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยและพัฒนาเพื่อพัฒนาโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูของโรงเรียนปากพูน ให้ได้เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพโดยผสมผสานการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) การวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) และกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ดำเนินงานในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) การดำเนินงานตามโครงการแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 สำรวจบริบทของโรงเรียนปากพูนตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ระยะที่ 2 การพัฒนาครูและโรงเรียนไปสู่เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช และระยะที่ 3 สำรวจบริบทโรงเรียนหลังการพัฒนาครูและโรงเรียนเพื่อเปรียบเทียบ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยและพัฒนารั้วนี้ใช้รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมตามวงจร PAOR ของเคมมิสและแมคแทกการ์ท (Kemmis & McTaggart, 1990) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการวางแผนการปฏิบัติและติดตาม และการสะท้อนผลมาประยุกต์เป็นวิธีการในการดำเนินการ สำหรับการมีส่วนร่วม หมายถึง การประชุมร่วมในการดำเนินงานทุกขั้นตอนของคณะนักวิจัย กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. สำรวจบริบทของโรงเรียนปากพูนตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู
 - 1.1 ขั้นวางแผน มีกิจกรรมย่อยดังนี้ 1) สร้างความตระหนักและความเข้าใจแก่บุคลากร โดยการจัดประชุมครูในโรงเรียน 2) ดำเนินการสำรวจบริบทของโรงเรียนโดยใช้เครื่องมือสำรวจข้อมูลบริบทโรงเรียนร่วมพัฒนาของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ศึกษาหาข้อมูลตามเกณฑ์มาตรฐาน จำนวน 7 มาตรฐาน 60 ตัวบ่งชี้ รวบรวมข้อมูลพื้นฐาน วิเคราะห์ข้อมูล ศึกษาจุดอ่อน จุดแข็งของโรงเรียน 3) สรุปประเด็นที่โรงเรียนทำและปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ทำและปฏิบัติไม่ได้ตามเกณฑ์
 - 1.2 ขั้นปฏิบัติ มีกิจกรรมย่อยดังนี้ 1) นำผลการประเมินสภาพปัจจุบันของโรงเรียนจากการวิเคราะห์ข้อมูลมาร่วมกันพิจารณากำหนดแนวทางการพัฒนา
 - 1.3 ขั้นสังเกตติดตามผล ประชุมคณะนักวิจัยพิจารณาข้อมูล รวบรวมข้อคิดเห็นจากบุคลากรทุกฝ่าย

1.4 ขั้นสะท้อนผล มีกิจกรรมย่อยดังนี้ 1) คณะนักวิจัยร่วมกันสรุปแนวทางการพัฒนา 2) ผู้บริหารและคณะครูในโรงเรียนร่วมพิจารณาวางแผนในการปฏิบัติ 3) นำสู่การปฏิบัติ 4) ปรับแผนหรือวิธีการปฏิบัติใหม่หากพบว่ามีปัญหา

2. การพัฒนาครูและโรงเรียน

2.1 ขั้นวางแผน มีกิจกรรมย่อยดังนี้ 1) คณะนักวิจัยและคณะครูในโรงเรียนร่วมประชุมเพื่อพิจารณาจัดทำโครงการพัฒนาครู 2) เสนอโครงการและงบประมาณจากโรงเรียนและมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา 3) ติดต่อวิทยากร กำหนดเวลาทำกิจกรรม 4) แต่งตั้งกรรมการเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโครงการ 5) จัดทำเอกสารการอบรม 6) ทำแบบประเมินผลโครงการ

2.2 ขั้นปฏิบัติการ ดำเนินโครงการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการตามโครงการที่เสนอ

2.3 ขั้นสังเกตติดตาม สังเกตพฤติกรรมผู้เข้าร่วมโครงการ ศึกษาผลการประเมินโครงการ ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงาน

2.4 ขั้นสะท้อนผล คณะนักวิจัยร่วมกันพิจารณาผลการดำเนินงานตามโครงการร่วมกันสรุปผลและเสนอแนะข้อคิดเห็น

3. การเปรียบเทียบคุณภาพมาตรฐานโรงเรียนก่อนและหลังการพัฒนาตามเกณฑ์มาตรฐาน

3.1 ขั้นวางแผน คณะนักวิจัยร่วมกันวางแผนการจัดเก็บข้อมูลบริบทโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูหลังการพัฒนาครูและโรงเรียน โดยใช้เครื่องมือและประชากรเดียวกันกับการสำรวจบริบทโรงเรียนก่อนการพัฒนา

3.2 ขั้นปฏิบัติ มีกิจกรรมย่อยดังนี้ 1) ดำเนินการจัดเก็บข้อมูล 2) วิเคราะห์ข้อมูล 3) นำข้อมูลทั้งสองมาเปรียบเทียบ 4) ทำรายงานผลจากการเปรียบเทียบ 5) เสนอแนะกิจกรรมตามตัวบ่งชี้และมาตรฐานที่โรงเรียนต้องดำเนินการและปรับปรุงให้เข้าเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูในโอกาสต่อไป

3.3 ขั้นสังเกตและติดตาม สังเกตความร่วมมือในการให้ข้อมูล ความสมบูรณ์ของข้อมูล สอบถามความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียน

3.4 ขั้นสะท้อนผล นำผลการวิเคราะห์และการเปรียบเทียบข้อมูลทั้งด้านที่สามารถพัฒนาได้ตามเกณฑ์และด้านที่ต้องปรับปรุงพัฒนาต่อไป เข้าหารือในที่ประชุมร่วมระหว่างผู้บริหารโรงเรียน คณะนักวิจัย และกรรมการที่ปรึกษาฝ่ายวิชาการ รับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาครูและโรงเรียนเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานให้ได้ครบทุกมาตรฐานต่อไป ศึกษาผลการเปรียบเทียบข้อมูลหากคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานดีขึ้น ให้ร่วมวางแผนพัฒนาให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป หากผลจากการเปรียบเทียบคุณภาพไม่ดีขึ้น ให้ร่วมกันกำหนดแผนกลยุทธ์ไว้ใช้ปรับปรุงในปีต่อไป จนกว่าจะบรรลุผลสำเร็จตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพที่ต้องการ

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนและหลังการพัฒนาครูและโรงเรียน ใช้เครื่องมือแบบสำรวจข้อมูลบริบทโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูแบบสอบถามแต่ละชุดมีอยู่ 2 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสำรวจข้อมูลบริบทโรงเรียน โดยจัดทำประเด็นการสำรวจ จำนวน 60 ข้อ สำรวจผลการปฏิบัติซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ มี/ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ มี/ปฏิบัติไม่ได้ตามเกณฑ์ และไม่มี/ไม่ได้ปฏิบัติ แบบสำรวจข้อมูลมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า สำรวจบริบทโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน รวม 7 มาตรฐาน ประกอบด้วย

- 1) ด้านการบริหารจัดการ จำนวน 12 ข้อ
- 2) ด้านวิชาการ จำนวน 25 ข้อ
- 3) ด้านบุคลากร จำนวน 11 ข้อ
- 4) ด้านผลการร่วมพัฒนาวิชาชีพครูของโรงเรียน จำนวน 12 ข้อ

ประชากร

การวิจัยนี้ เป็นการใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อศึกษาและพัฒนาโรงเรียนปากพูนสู่มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กำหนดให้ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนทุกคน จำนวน 47 คน เป็นประชากรที่ใช้ในการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามข้อมูลบริบทโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู 2 ครั้ง ครั้งแรกวิเคราะห์ข้อมูลบริบทโรงเรียนก่อนการพัฒนา และครั้งที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลบริบทโรงเรียนหลังการพัฒนา ด้วยการค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและ ค่าร้อยละ วิเคราะห์เป็นรายชื่อเพื่อศึกษารายละเอียดตามตัวบ่งชี้ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For Window